

Opinieonderzoek klimaatmaatregelen

Rapport Ipsos I&O

In opdracht van Milieudefensie

www.ipsos-publiek.nl

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O

Zuiderval 70

7543 EZ Enschede

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

Amstelveenseweg 760

1081 JK Amsterdam

Ericssonstraat 2

5121 ML Rijen

Rapportnummer

2025/168

Datum

september 2025

Opdrachtgever

Milieudefensie

Auteurs

Asher van der Schelde

Ella Houtkoop

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting	4
Klimaatzorgen stabiel	4
Bedrijven vooral verantwoordelijk gehouden voor opwarming	4
Helft Nederlanders voor voorrang subsidies vermindering uitstoot	4
Meerderheid wil vasthouden aan CO2-heffing	4
Weinig steun voor “klimaatbonus”	4
Onderzoeksverantwoording	4
1 Zorgen om klimaatverandering stabiliseren	5
2 Vooral bedrijven verantwoordelijk gehouden	6
3 Houdingen over specifieke maatregelen	8
3.1 Bijna helft vindt dat subsidies mogen afhangen van CO2-uitstoot	8
3.2 Meesten achter handhaving CO2-heffing	11

Samenvatting

Klimaatzorgen stabiel

Momenteel maken zes op de tien Nederlanders zich zorgen over de opwarming van het klimaat. In 2016 maakte 80 procent zich nog zorgen. Het afgelopen jaar lijken de zorgen te zijn gestabiliseerd.

Bedrijven vooral verantwoordelijk gehouden voor opwarming

De meeste mensen vinden dat vooral bedrijven verantwoordelijk zijn om klimaatverandering tegen te gaan. Nederlanders kijken dus eerder naar bedrijven dan naar de overheid.

Acht op tien (81%) Nederlanders vinden dan ook dat bedrijven zich aan het Klimaatakkoord van Parijs moeten houden. Dit akkoord heeft als doel om in 2030 de uitstoot van schadelijke gassen zoals CO₂ te halveren. Drie jaar geleden vond een nog grotere groep (90%) dat ook bedrijven zich aan 'Parijs' moeten houden.

Helpt Nederlanders voor voorrang subsidies vermindering uitstoot

Milieudefensie wil graag weten hoe Nederlanders denken over klimaatmaatregelen die door de overheid eventueel aan bedrijven zouden kunnen worden opgelegd. Om dat te onderzoeken legden we een aantal stellingen voor.

De helft (51%) van de Nederlanders vindt dat bedrijven die hun uitstoot in 2030 gehalveerd hebben voorrang moeten krijgen bij subsidies en aanbestedingen. Veertien procent kan zich niet vinden in de maatregel.

Meerderheid wil vasthouden aan CO₂-heffing

Afgelopen zomer stemde Tweede Kamer in met afschaffing van de CO₂-heffing voor bedrijven, een extra belasting die bedrijven betalen voor elke ton CO₂ die bedrijven uitstoten. Een op vijf Nederlanders kan zich vinden in dit besluit, terwijl 61 procent juist pleit voor een voortzetting van de heffing.

Weinig steun voor "klimaatbonus"

Een idee van Milieudefensie is om met het geld van de CO₂-heffing een *klimaatbonus* te geven aan mensen met een laag inkomen. Dat plan krijgt weinig steun. Slechts één op de vijf Nederlanders is voor zo'n bonus.

Onderzoeksverantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 29 augustus tot maandagochtend 1 september 2025. In totaal werkten 2.245 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. De steekproef is grotendeels getrokken in het I&O Research Panel. Een deel (n = 267) deed mee via PanelClix. Dit zijn voornamelijk jongeren, lager opgeleiden en respondenten met een niet-westerse achtergrond. Ipsos I&O voerde dit onderzoek uit in opdracht van Milieudefensie.

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in november 2023. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard (CBS). Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van n=2.000 en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

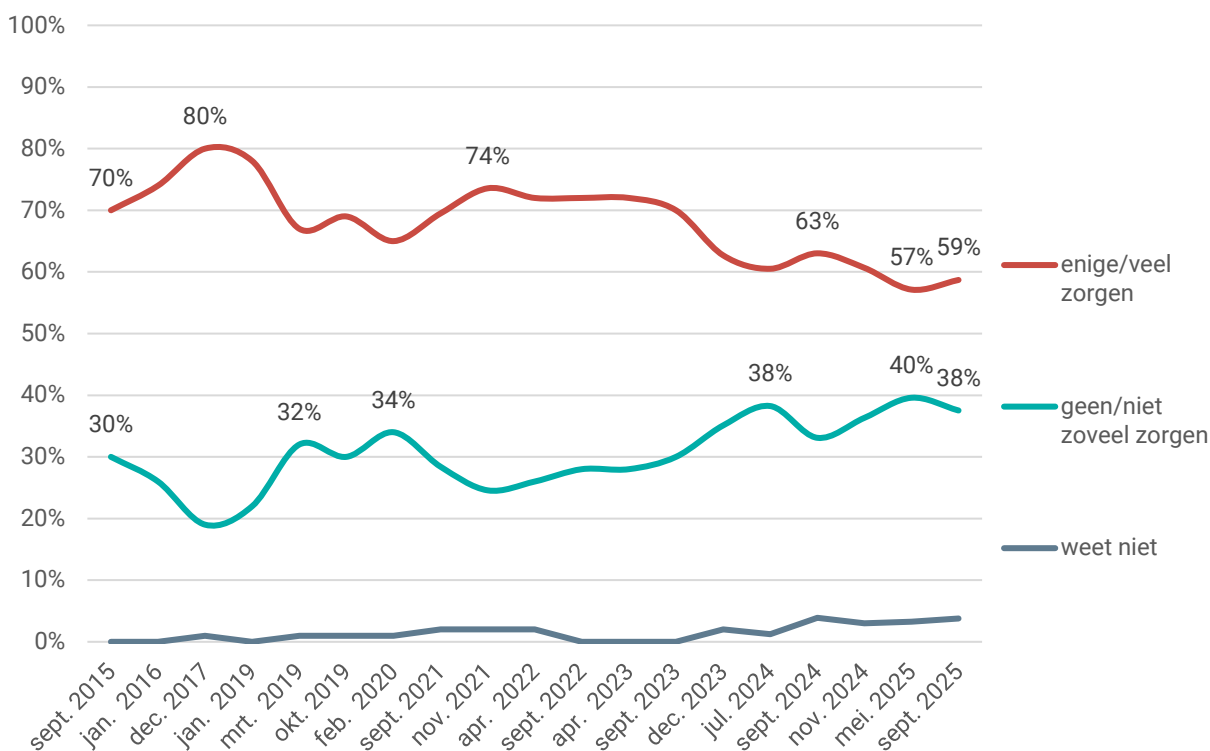
1 Zorgen om klimaatverandering stabiliseren

Beperkte zorgen om klimaatverandering lijkt het ‘nieuwe normaal’

Nederlanders maken zich de afgelopen jaren steeds minder zorgen over de verandering van het klimaat. De zorgen hierover bereikten afgelopen mei het laagste punt in tien jaar. Zes op de tien (59%) maakt zich momenteel zorgen om klimaatverandering, terwijl vier op de tien (38%) dit niet doet. Hiermee lijken de zorgen die men heeft om klimaatverandering te stabiliseren op een relatief laag niveau.

Figuur 1 – Zorgen over klimaat

‘In hoeverre maakt u zich zorgen over de uitstoot van broeikasgassen (onder andere CO₂), de klimaatverandering en de effecten daarvan voor het milieu?’ Basis: n = 2.245.

2 Vooral bedrijven verantwoordelijk gehouden

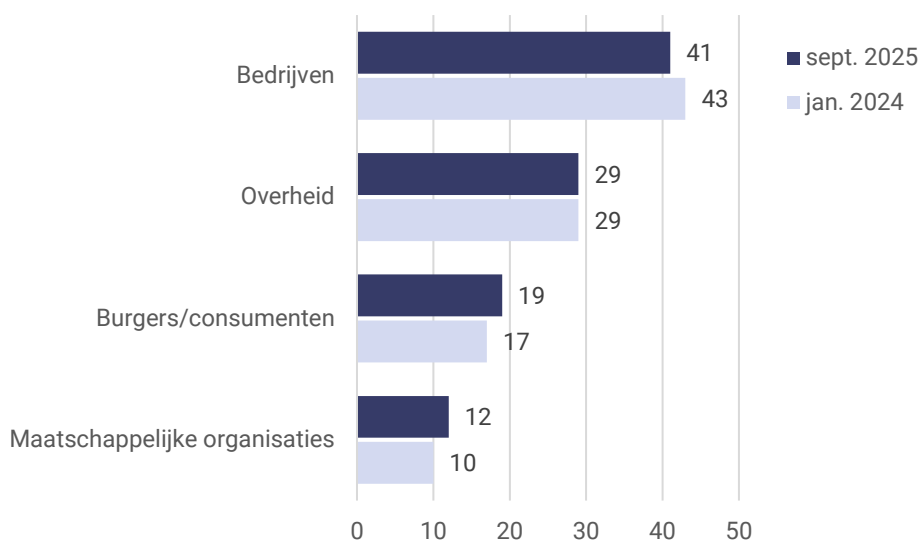
Nederlanders vinden dat bedrijven in actie moeten komen

Net in januari 2024, zien Nederlanders vooral een belangrijke rol weggelegd voor bedrijven in het tegengaan van klimaatverandering. Op de tweede plaats legt men de verantwoordelijkheid bij de overheid.

Nederlanders vinden minder vaak dat zij zelf als burgers en consumenten het voortouw moeten nemen in het tegengaan klimaatverandering. Van maatschappelijke organisaties verwacht men het minste.

Figuur 2 – Leidende rol in het tegengaan van klimaatverandering

‘Wie of welke groep zou in Nederland wat u betreft het meeste moeten doen om klimaatverandering tegen te gaan?’ Respondenten mochten 100 punten verdelen. Basis: n = 2.245.

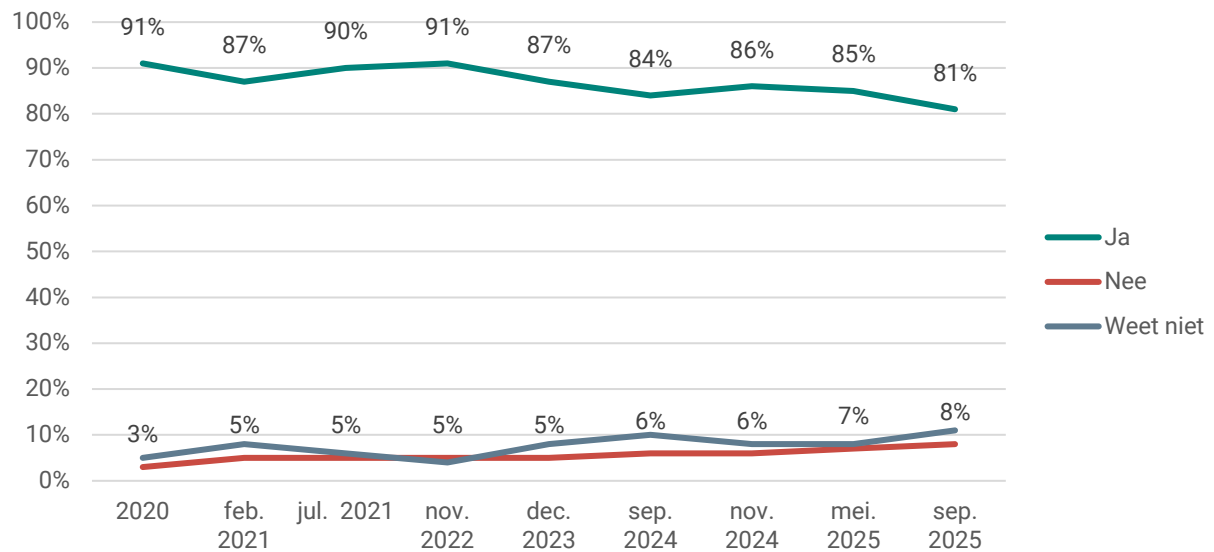
Minder Nederlanders vinden dat bedrijven zich aan afspraken uit het Klimaatakkoord moeten houden

In 2015 ondertekenden bijna alle landen het Klimaatakkoord van Parijs. Dit akkoord heeft als doel om de wereldwijde uitstoot in 2030 met 48 procent beperkt te hebben vergeleken met 2019.

Acht op tien (81%) Nederlanders vinden dat ook bedrijven zich aan dit akkoord moeten houden. Wel is dit percentage in de afgelopen jaren afgenomen.. In 2020 vonden negen op de tien Nederlanders (91%) dit. Inmiddels is dit met tien procentpunt gedaald.

Figuur 3 – Gebondenheid bedrijven aan het Klimaatakkoord

‘Wat vindt u, moeten grote (internationale) bedrijven zich ook aan de afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs houden, en hun CO2-uitstoot in dezelfde mate als landen te verminderen?’ Basis: n = 2.245.

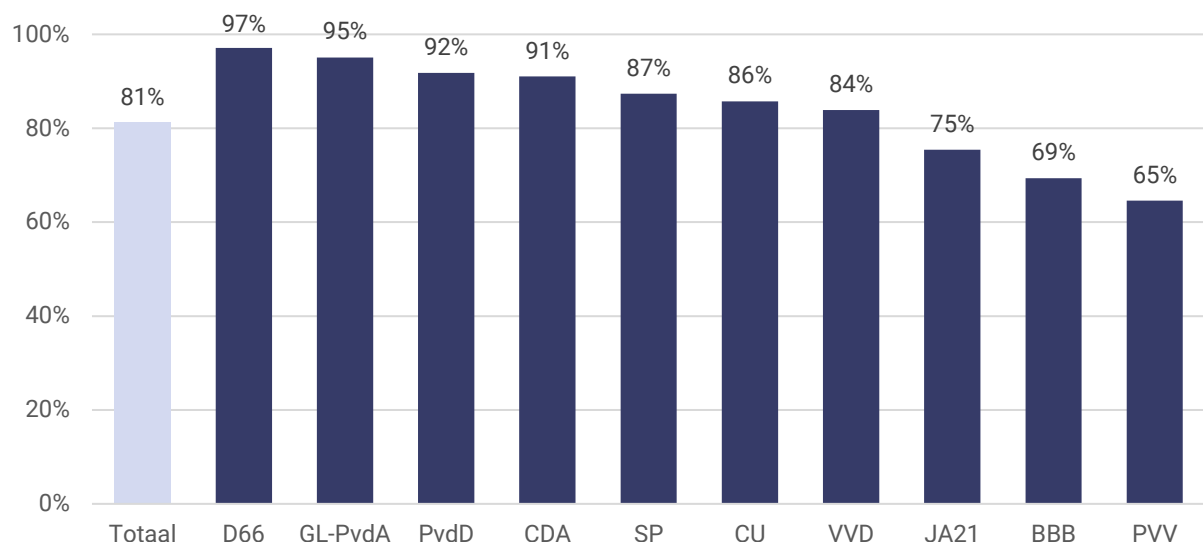

Met name progressieve-kiezers willen dat bedrijven het Klimaatakkoord naleven

Stemmers van D66, GL-PvdA en de PvdD vinden het vaakst dat bedrijven zich aan de afspraken van het Klimaatakkoord moeten houden.. Ook CDA-kiezers zijn deze mening toegedaan. Aan de rechterflank is minder steun voor het idee dat bedrijven zich ook aan het akkoord moeten houden.

Figuur 4 – Gebondenheid bedrijven aan het Klimaatakkoord

‘Wat vindt u, moeten grote (internationale) bedrijven zich ook aan de afspraken in het Klimaatakkoord van Parijs houden, en hun CO2-uitstoot in dezelfde mate als landen te verminderen?’ % dat het hier mee eens is. Uitgesplitst naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 2.245.

3 Houdingen over specifieke maatregelen

Om houdingen over specifieke klimaatmaatregelen te meten legden we enkele stellingen voor.

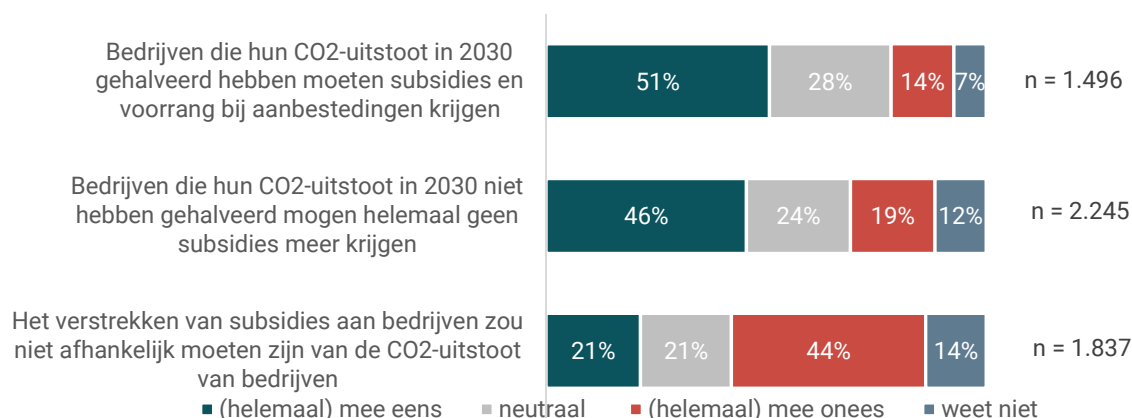
3.1 Bijna helft vindt dat subsidies mogen afhangen van CO2-uitstoot

Op dit moment is het niet zo dat bedrijven die hun CO2-uitstoot verminderen voorrang krijgen bij subsidies en aanbestedingen. Milieudefensie pleit er voor dat dit wel gebeurt.

De helft (51%) vindt dat bedrijven die hun uitstoot in 2030 gehalveerd hebben voorrang moeten krijgen bij subsidies en aanbestedingen. Een bijna net zo groot deel (46%) vindt dat dit type bedrijven helemaal geen subsidies meer moeten krijgen. Een op vijf (19%) is het daarmee oneens.

Een vijfde (21%) vindt dat subsidieverstrekking niet afhankelijk moet zijn van CO2-uitstoot.

Figuur 5 – In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?
Basis verschilt per stelling.

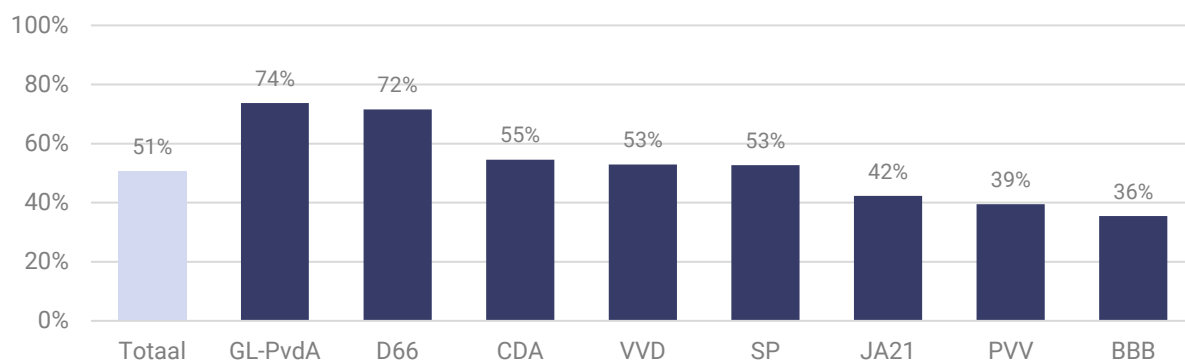
*Door een foutje in de routing zijn niet alle stellingen aan alle respondenten voorgelegd.

Links-progressieve kiezers zijn het strengst voor bedrijven die hun CO2-uitstoot niet terugdringen

Kiezers van progressieve partijen GL-PvdA en D66 zijn het vaakst voorstander van het belonen van bedrijven die in 2030 hun CO2-uitstoot hebben gehalveerd. Zij vinden dat deze bedrijven subsidies en voorrang bij aanbestedingen moeten krijgen.

Figuur 6 – % eens met ‘Bedrijven die hun CO2-uitstoot in 2030 gehalveerd hebben moeten subsidies en voorrang bij aanbestedingen krijgen’

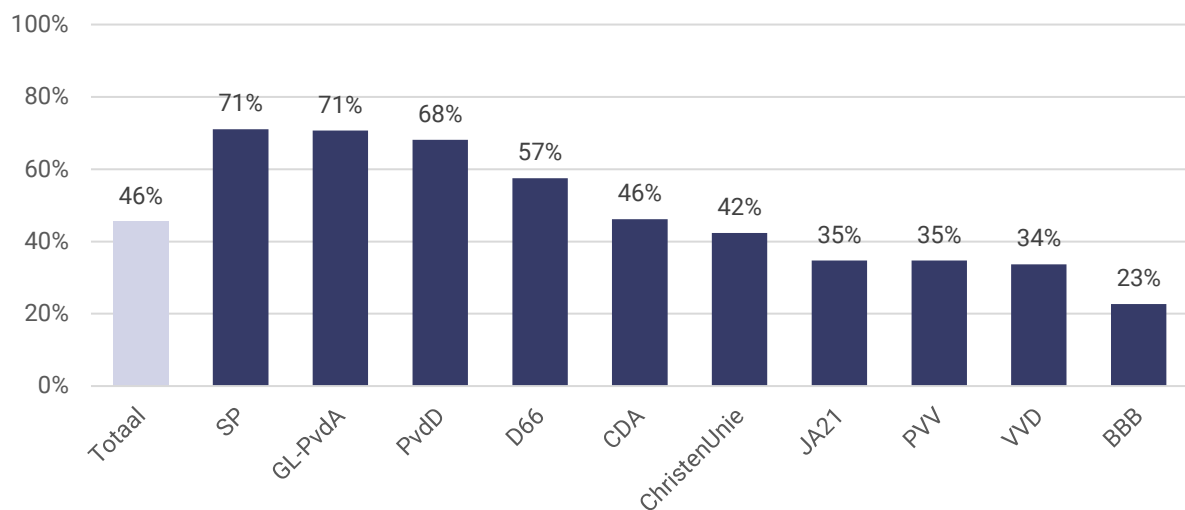
Uitgesplit naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 1.496

Nederlanders die nu op de SP, GL-PvdA, PvdD of D66 zouden stemmen, vinden dat bedrijven die in 2030 hun CO2-uitstoot niet hebben gehalveerd helemaal geen subsidies meer zouden mogen krijgen. Slechts een klein deel van de kiezers aan de rechterflank, zoals van JA21, PVV, VVD en BBB, vindt dat bedrijven op deze manier gestraft mogen worden voor hun uitstoot.

Figuur 7 – % eens met ‘Bedrijven die hun CO2-uitstoot in 2030 niet hebben gehalveerd mogen helemaal geen subsidies meer krijgen’

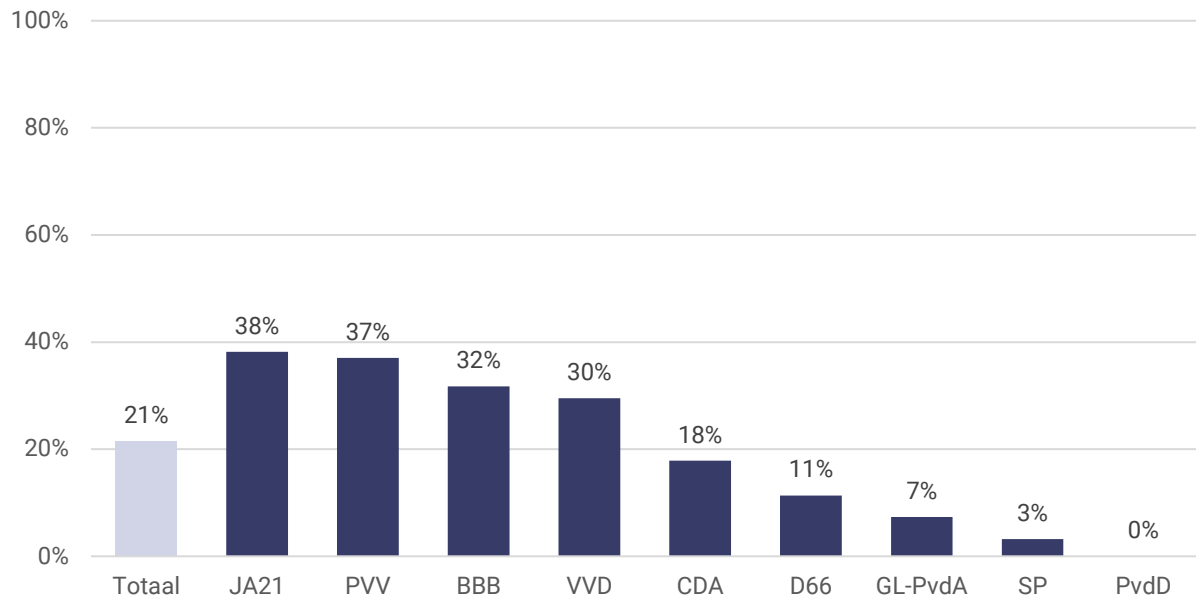
Uitgesplit naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 2.245

Rechtse kiezers vinden ook vaker, dan kiezers van linkse- en centrumpartijen, dat subsidies niet verbonden moeten zijn aan de uitstoot van bedrijven. Toch is het geen meerderheid van de rechtse kiezers die dit vindt.

Figuur 8 – % eens met ‘Het verstrekken van subsidies aan bedrijven zou niet afhankelijk moeten zijn van de CO2-uitstoot van bedrijven’

Uitgesplit naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 1.837.

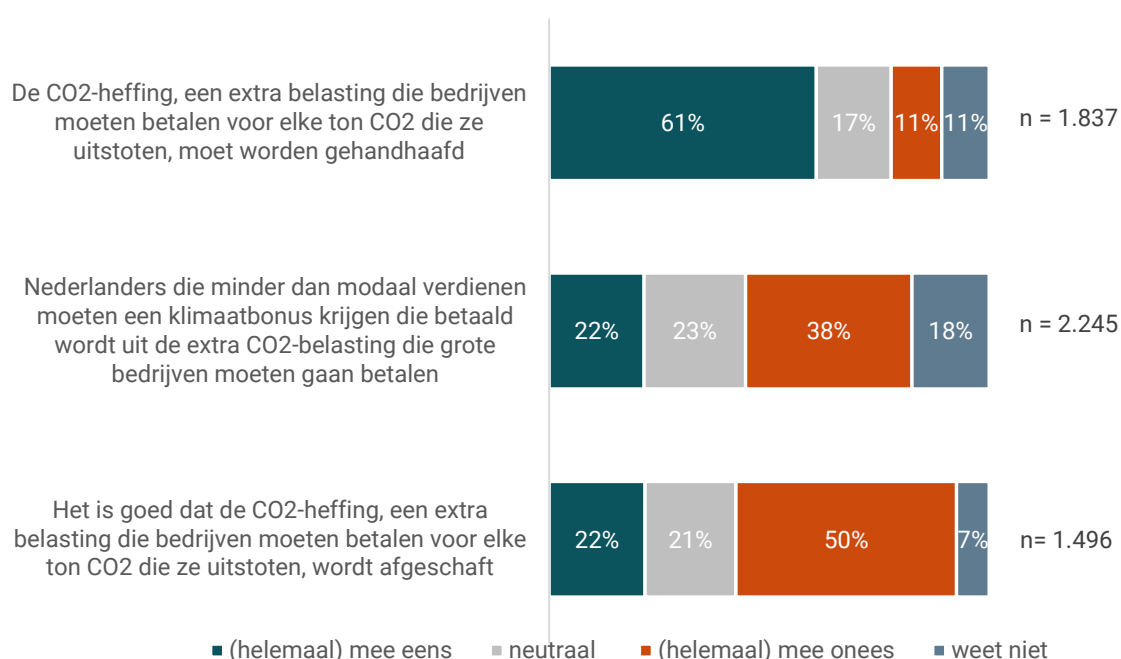
3.2 Meesten achter handhaving CO2-heffing

Deze zomer stemde de Tweede Kamer voor afschaffing van de CO2-heffing, een extra belasting die bedrijven betalen voor elke ton CO2 die ze uitstoten. Milieudefensie pleit er voor dat deze heffing toch wordt gehandhaafd.

De meeste Nederlanders (61%) kunnen zich daarin vinden. Als we de vraag andersom stellen (*het is goed dat de CO2-heffing wordt afgeschaft*) is 22 procent het ermee eens.

Een ander idee van Milieudefensie is om burgers die minder dan modaal verdienen een zogeheten *klimaatbonus* te geven die betaald dient te worden uit inkomens uit de CO2-heffing. Hier is minder enthousiasme voor. Een op vijf (22%) is voor.

Figuur 9 – ‘In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?’ Basis verschilt per stelling.

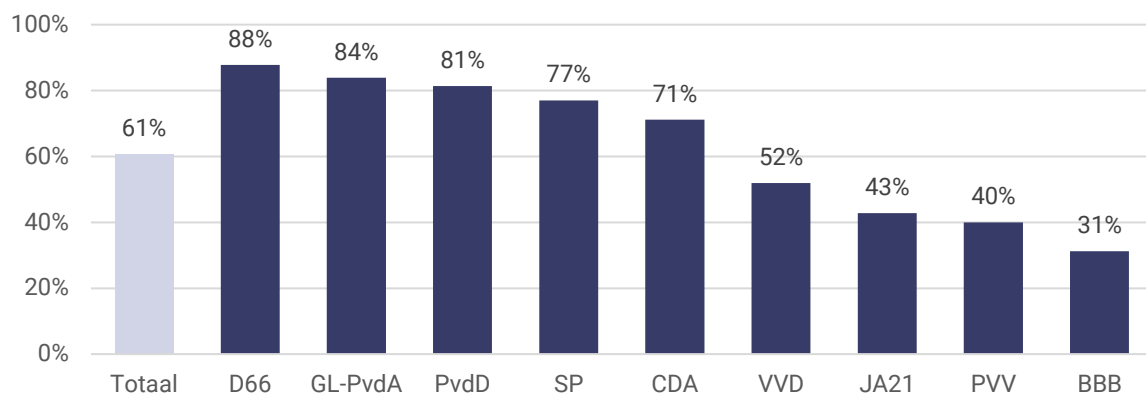

*Door een foutje in de routing zijn niet alle stellingen aan alle respondenten voorgelegd.

Kiezers 'klimaatpartijen' vinden dat de CO2-heffing voor bedrijven moet blijven

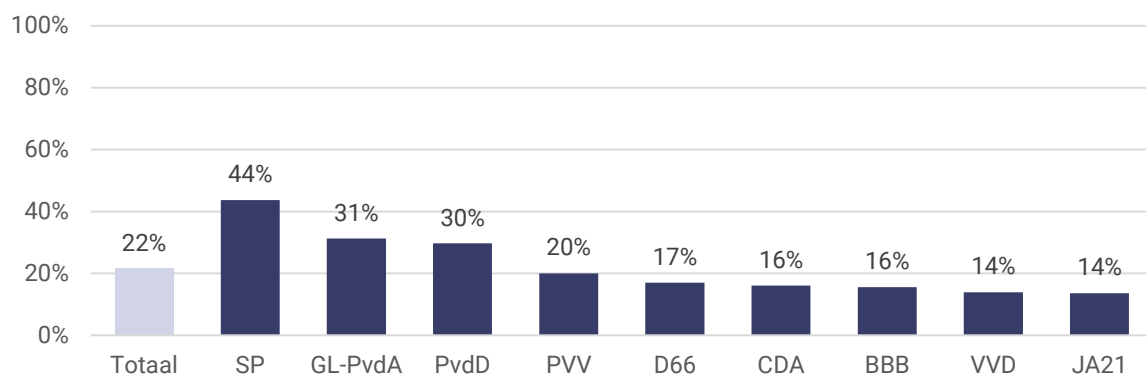
Kiezers van partijen die zich op klimaat profileren, zoals D66, GroenLinks-PvdA en Partij voor de Dieren, vinden dat de CO2-heffing voor bedrijven moet worden gehandhaafd.

Figuur 10 – % eens met 'De CO2-heffing, een extra belasting die bedrijven moeten betalen voor elke ton CO2 die ze uitstoten, moet worden gehandhaafd' Uitgesplit naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 1.837.

Het geld dat deze CO2-heffing oplevert, zouden met name Nederlanders die op dit moment op de SP zouden stemmen, willen gebruiken om een klimaatbonus te geven aan Nederlanders die minder dan modaal verdienen.

Figuur 11 – % eens met Nederlanders die minder dan modaal verdienen moeten een klimaatbonus krijgen die betaald wordt uit de extra CO2-belasting die grote bedrijven moeten gaan betalen'. Uitgesplit naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 2.245.

Kiezers van rechtse partijen JA21, BBB en de PVV vinden het afschaffen van de CO2-heffing het vaakst een goede zaak. Hoewel ook onder deze kiezers hier nog niet de helft voorstander van is.

Figuur 12 – % eens met ‘Het is goed dat de CO2-heffing, een extra belasting die bedrijven moeten betalen voor elke ton CO2 die ze uitstoten, wordt afgeschaft’. Uitgesplit naar huidige stemvoorkeur wanneer er nu verkiezingen zouden zijn. Basis: n = 1.496.

